

Gaelscoil na Mí

Uimhir Rolla: 20382F

Polasaí Frithbhulaíochta

1. I gcomhréir le riachtanais an Acht Oideachais (Leas) 2000 agus na dtreoirlínte faoi chód iompair a d'eisigh an Bord Náisiúnta um Leas Oideachais tá an beartas frithbhulaíochta seo a leanas glactha ag Bord Bainistíochta Gaelscoil na Mí mar chuid de chód iompair iomlán na scoile. Géilleann an beartas go huile agus go hiomlán do riachtanais *Ghnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* a foilsíodh i Meán Fómhair 2013.
2. Aithníonn an Bord Bainistíochta a thromchúisí atá iompar bulaíochta agus a dhiúltaí a d'fhéadfadh a thionchar a bheith ar dhaltaí, agus geallann an scoil dá réir cloí leis na príomhphrionsabail dea-chleachtas seo a leanas agus iompar bulaíochta á chosc agus á chomhrac.
 - a) Cultúr dearfach a bheith i réim sa scoil:
 - ina nglactar go fonnmar le difríocht agus le héagsúlacht agus ina léirítear meas ar chuimsitheacht;
 - ina spreagtar daltaí chun iompar bulaíochta a nochtadh agus a phlé i dtimpeallacht neamhbhagrach; agus
 - ina gcuirtear caidreamh bunaithe ar mheas chun cinn ar fud phobal na scoile;
 - b) Ceannaireacht éifeachtach;
 - c) Cur chuige scoile uile;
 - d) Tuiscint i bpáirt faoin rud is bulaíocht ann agus faoin tionchar is féidir a bheith aige
 - e) Feidhmiú straitéisí oideachais agus coiscthe (lena n-áirítear bearta chun feasacht a mhúscailt)
 - a chothaíonn ionbhá, meas agus athléimneacht sna daltaí; agus
 - ina dtéitear i ngleic go sainráite le cibearbhulaíocht agus le bulaíocht bunaithe ar aitheantas, lena n-áirítear bulaíocht homafóbach agus trasfóbach;
 - f) Maoirseacht agus monatóireacht éifeachtach ar dhaltaí;
 - g) Tacaíochtaí don fhoireann;
 - h) Teagmhais bhulaíochta a thairfeadh agus a imscrúdú ar shlí chomhsheasmhach agus obair leantach a dhéanamh ina dtaobh (lena n-áirítear straitéisí aitheanta idirghabhála a úsáid); agus
 - i) Meastóireacht leanúnach ar a éifeachtaí atá an beartas frithbhulaíochta.
3. I gcomhréir le *Gnásanna Frithbhulaíochta Bunscoile agus Iar-bhunscoile* seo é an sainmhíniú ar bhulaíocht:

An rud a thuigtear le bulaíocht ná iompar diúltach neamhiarrtha, bíodh sé i bhfoirm iompar briathartha, síceolaíoch nó fisiciúil, a dhéanann duine aonair nó grúpa in aghaidh duine nó daoine eile, agus a dhéantar arís agus arís eile. Áirítear na cineálacha iompair bhulaíochta seo a leanas ar an sainmhíniú ar bhulaíocht:

Duine a fhágáil as an áireamh d'aon ghnó, gabháil do chúlchaint mhailíseach agus do chineálacha eile caidrimh bhulaíochta idir dhaoine; cibearbhulaíocht; agus bulaíocht bunaithe ar aitheantas, ar nós bulaíocht homafóbach, bulaíocht chiníoch, bulaíocht bunaithe ar bhallraíocht den Lucht Siúil agus bulaíocht ar dhuine faoi mhíchumas nó ar dhuine a bhfuil riachtanais speisialta oideachais aici/aige.

Gheofar eolas breise ar na cineálacha éagsúla bulaíochta i Aguisín 1.

Ní chuimsíonn an sainmhíniú seo ar bhulaíocht teagmhais aonraithe nó teagmhais aon uaire d'iompar diúltach d'aon turas, lena n-áirítear téacsteachtairacht mhaslach nó goilliúnach aon uaire nó teachtaireachtaí príobháideacha eile agus ba cheart déileáil leo, mar is cuí, de réir chód iompair na scoile.

Ach, i bhfianaise an bheartais seo, féachfar ar theachtairacht, íomhá nó ráiteas poiblí goilliúnach aon uaire ar shuíomh Gréasáin líonra poiblí nó ar fhóram poiblí eile ar féidir an teachtaireacht, an íomhá nó an ráiteas sin a fheiceáil air agus/nó a bheith athráite ag daoine eile mar iompar bulaíochta.

Iompar diúltach nach n-áirítear sa sainmhíniú seo ar bhulaíocht, déileálfar leis de réir chód iompair na scoile.

4. Seo a leanas an múinteoir/na múinteoirí ábhartha a dhéanfaidh bulaíocht a imscrúdú agus a dhéileálfadh léi:

Is múinteoir ábhartha é/í gach múinteoir ranga sa scoil and déanfaidh siadsan an imscrúdú tosaigh.

Iarrtar ar na múinteoirí ábhartha an Fhoireann Inbainistíochta scoile (Príomhoide & Leas-Phríomhoide) a chur ar an eolas faoi imscrúdú ar bith atá idir lámhe acu. **Féadfaidh múinteoir ar bith mar aon leis an bPríomhoide, Príomhoide Tánaisteach, Múinteoir Tacaíochta Foghlama agus Múinteoir Acmhainne gníomhú mar mhúinteoir ábhartha más gá.**

5. Seo a leanas na straitéisí oideachais agus coiscthe (lena n-áirítear straitéisí a dhírítear go sonrach ar chibear bhulaíocht agus ar bhulaíocht bunaithe ar aitheantas, go háirithe bulaíocht homafóbach agus trasfóbach) a bheidh in úsáid sa scoil:
 - Scoil ilchreidmheach is ea Gaelscoil na Mí a chéiliúránn éagsúlacht agus a chuireann ilchinéalacht chun cinn sa scoil. Mar chuid den churaclam 'Cuaillí Beatha' agus ag baint úsáid as curaclam na scoileanna Foghlaim le Chéile foghlaimaíonn na páistí faoi chearta daonna ó rang Naíonáin Bheaga go Rang a Sé. Déantar féinmheas an pháiste a chothú agus a fheabhsú trí ghníomhaíochtaí

- curaclaim agus seach-churaclaim araon. Cuirtear luach na héagsúlachta chun cinn agus féachfaidh an scoil, go háirithe, i leith riachtanais bhreise na ndaltaí SEN maidir le clár a chur i bhfeidhm agus scileanna agus straitéisí a fhorbairt a chuirfeadh ar chumas gach daltaí freagairt go cuí.
- Cuirfear i ngníomh iomlán an clár Bí Sábháilte ó Rang Naíonáin Bheaga go Rang a Sé agus cuirfear am faoi léith ar leaththaobh chun ceachtanna frithbhulaíochta a theagaisc. Déanfaidh na múinteoirí féinmheas na páistí a chothú mar chuid de na ceachtanna.
 - Cuirfear tuismitheoirí & páistí na scoile ar an eolas faoin bPolasaí Frithbhulaíochta atá i bhfeidhm sa scoil. Ba chóir do gach dalta a spreagadh chun **eachtraí bulaíochta a dhiúlú** agus go dtigfidh siad agus iad ag tuairisciú eachtraí bulaíochta nach ag insint ná ag sceitheadh atá siad ach ag gníomhú go freagrach.
 - Chun comhnascadh a dhéanamh le Seachtain Chairdis Amnesty déantar seachtain chairdis/ frithbhulaíochta a chur i bhfeidhm ar fud na scoile gach Feabhra. Foghlaimeoidh na páistí ar fad ó Rang na Naíonáin go Rang a sé faoi céard le déanamh má tá bulaíochta ar siúl sa scoil. Le linn na seachtaine seo déantar na ceachtanna bunaithe ar Chibearbhulaíochta agus mBulaíochta Hómafógach a theagaisc go foirmiúil i Rang 5 & 6.
 - Cuirfear feachtas feasachta i bhfeidhm le haghaidh Seachtain Chearta Daonna gach Samhain. Déanfaidh páistí Rang 5 & 6 imscrúdú ar an Acht um Stádas Comhionann, 2000 agus ar na naoi bhforais ar a dhéantar cosc ar leithcheala.
 - Cuirfear feachtas frithbhulaíochta i bhfeidhm ó Rang 3-6 agus bainfear úsáid as cuid de cheachtanna Seán Fallon ag braith ar riachtanais na scoile ag an am.
 - Cur i ngníomh iomlán na gcuraclam SPHE agus na gclár RSE agus Bí Sábháilte. Ceachtanna SPHE Rang 5 & 6 atá dírithe ar an **gCibearbhulaíochta** (#UP2US, Be Safe-Be Web wise, Think Before you Click, Let's Fight it Together, Web wise Primary teachers' resources). Foghlaimeoidh na páistí conas a bheith sábháilte ar line.
 - Beartas um Úsáid Inghlactha a chur le chéile sa scoil lena n-áirítear na céimeanna cuí chun deimhin a dhéanamh de go ndéantar monatóireacht dhian ar úsáid na teicneolaíochta sa scoil, cuir i gcás úsáid a bhaint as gutháin phóca. Rannpháirtíocht chomhairle na ndaltaí i dtimpeallacht shábháilte scoile a chruthú e.g. Córas páirtíochta, meantóireacht, Cairde Lóin / 'Comrádaí Clóis' agus gníomhaíochtaí tacaíochta eile a d'fhéadfadh tacú le daltaí agus cultúr comh-mheasa agus tacaíochta a spreagadh.
 - Cur chuige na scoile ina hiomláine chun meas ar gach ball de phobal na scoile a chothú.
 - Maoirseacht agus monatóireacht ar sheomraí ranga, ar dhorchlaí, ar thalamh na scoile, ar thurasanna scoile agus ar ghníomhaíochtaí seach-churaclaim. Tabharfar ar bhail foirne nach mbíonn ag teagasc agus ar bhail eile a bheith san airdeall agus eachtraí a chur in iúl do na múinteoirí ábhartha. Beidh maoirseacht i gceist leis i dtaca leis an úsáid a bhaineann daltaí as teicneolaíocht cumarsáide sa scoil.
 - Forbairt ghairme don fhoireann go léir i dtaca leis an mbulaíochta agus Cibearbhulaíochta d'fhonn a chinntiú go mbeidh tuiscint ag an bhfoireann ar fad ar cad is bulaíochta ann, ar an gcaoi a dtéann sí i bhfeidhm ar shaol na ndaltaí agus ar an ngá a bhíonn ann freagairt di agus i a chosc.
6. Seo a leanas straitéisí na scoile chun iompar bulaíochta a imscrúdú, chun obair leantach a dhéanamh ina dtaobh agus chun iompar bulaíochta a thaifeadh mar aon

leis na straitéisí idirghabhála bunaithe a úsáidfidh an scoil chun déileáil le cásanna d'iompar bulaíochta.

Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Thuairisciú

- Féadfaidh dalta nó tuismitheoir(í)/caomhnóir(í) ar bith eachtraí bhulaíochta a chur in iúl do mhúinteoirí ar bith sa scoil. Fiosróidh agus láimhseálfaidh an múinteoir ábhartha gach tuairisc, ina measc tuairiscí anaithnide.
- Ní mór do bhaill foirne teagaisc agus neamhtheagaisc, cuir i gcás rúnaithe, cúntóirí riachtanas speisialta (SNA), tionlacaithe bus, airígh, glantóirí aon eachtraí d'iompraíocht bhulaíochta a fheiceann siad nó a luaitear leo a chur in iúl don mhúinteoir ábhartha.
- Deimhin a dhéanamh de go dtuigeann finnétithe an tábhachtach a bhaineann lena bhfeiceann siad nó lena bhfuil ar eolas acu faoin mbulaíocht atá ar bun a insint.

Eachtraí a Fhiosrú

Is é an phríomhaidhm a bhaineann le bulaíocht a fhiosrú agus a láimhseáil ná ceistean-na a réiteach agus an caidreamh idir na páirtithe a shlánú, a oiread agus is féidir (seachtas milleán a leagan ar dhuine);

- Agus é/í ag fiosrú agus ag láimhseáil na bulaíochta, tabharfaidh an múinteoir (ábhartha) a b(h)reithiúnas féin féachaint ar tharla bulaíocht nó nár tharla agus conas is fearr an cás a réiteach. Coiméadfaidh an múinteoir ábhartha nótaí den tuairisc, sonraí na mbeart a rinneadh agus aon comhráite a tharla. Féach aguisín 3.
- Agus eachtraí d'iompraíocht bhulaíochta á n-anailísiú, ba chóir don mhúinteoir ábhartha iarracht a dhéanamh na ceisteanna cén rud, cén áit, cén duine, agus cén fath a fhreagairt. Ba chóir é sin a dhéanamh go deas suaimhneach, agus sampla á thabhairt den chaoi ar chóir déileáil le coinbhleacht gan dul i muinín na forrántachta. Ba chóir do mhúinteoirí cur chuige fionnuar neamh-mhóthúchánach réitithe fadhbanna a ghlacadh.
- Má bhíonn grúpa i gceist, ba chóir agallamh a chur ar gach duine acu ar dtús. Ina dhiaidh sin, ba chóir bualadh leo mar ghrúpa. Ag an gcruinniú leis an ngrúpa, ba chóir a iarraidh ar gach duine acu a c(h)untas féin a thabhairt ar ar tharla d'fhonn a chinntiú go dtuigeann gach duine sa ghrúpa ráitis na ndaoine eile go soiléir;
- Éilítear ar thuismitheoirí/ar chaomhnóirí agus ar dhaltaí comhoibriú le cibé fiosrú a dhéanfar agus cuidiú leis an scoil ceist ar bith a thiocthadh aníos a réiteach agus an caidreamh idir na páirtithe a shlánú, a oiread agus is féidir, a thúisce agus is féidir.
- Ba chóir eachtraí a láimhseáil, a oiread agus is féidir, lasmuigh den seomra ranga d'fhonn príobháid gach rannpháirtí a chinntiú.
- Ba chóir gach agallamh a dhéanamh chomh híogair agus is féidir agus cearta na ndaltaí á nglacadh san áireamh. Is féidir le daltaí nach bhfuil baint dhíreach acu leis an gcás eolas úsáideach a chur ar fáil mar seo a leanas:
- D'fhéadfadh sé a bheith oiriúnach freisin a iarraidh orthu siúd a bhí i gceist cuntas a scríobh ar a tharla. Ba chóir tacú le gach ball den ghrúpa i dtaca leis an mbrú a d'fhéadfadh a theacht orthu ó bhaill eile an ghrúpa tar éis an agallaimh leis an múinteoir.
- I gcásanna go gcinneann an múinteoir ábhartha gur tharla iompraíocht bhulaíochta, ba chóir teagmháil a dhéanamh le tuismitheoir(í)/caomhnóir(í) na bpáirtithe go luath d'fhonn an tarlúint a chur in iúl dóibh agus míniú a thabhairt ar na gníomhartha a bheifear a dhéanamh (agus tagairt á déanamh do bheartas na scoile). Ba chóir don scoil deis a thabhairt do thuismitheoirí/do chaomhnóirí plé a

dhéanamh ar na bealaí lenar féidir leo tacú leis na gníomhartha atá an scoil a dhéanamh agus leis na tacaí atáthar a chur ar fáil do dhaltaí;

- Sa chás go gcinneann an múinteoir ábhartha go raibh iompraíocht bhulaíochta ar bun ag an dalta, ba chóir a chur in iúl go soiléir dó/di an sárú a rinne sé/sí ar bheartas frithbhulaíochta na scoile agus ba chóir iarracht a dhéanamh tabhairt air/ uirthi an cás a fheiceáil ó dhearcadh an dalta a d'fhulaing an bhulaíocht;
- Ní mór a chur in iúl go soiléir do gach rannpháirtí (gach tacar daltaí agus múinteoirí/ caomhnóirí) i gcás ar bith a gcaitear smachtbhannaí araíonachta a chur i bhfeidhm gur ceist phríobháideach atá ann idir an dalta a bheidh faoi smachtbhanna, a t(h)uismitheoir(i)/c(h)aomhnóirí agus an scoil;

Iompraíocht Bhulaíochta a Chuntas

Tá sé ríthábhachtach go ndéanfaí gach eachtra de bhulaíocht a chuntas ar bhealach oibiachtúil agus fíorasach. Seo a leanas gnásanna na scoile maidir le hiompraíocht bhulaíochta a chuntas agus a thuairisciú:

- Ní mór do gach ball foirne cuntas i scríbhinn a choinneáil d' eachtraí a fheiceann siad nó a chuirtear in iúl dóibh. Ní mór gach eachtra a thuairisciú don mhúinteoir ábhartha .
- Ní mór don mhúinteoir ábhartha an teimpléad cuí in **Aguisín 2** a úsáid chun an iompraíocht bhulaíochta a chuntas.
- Ní mór don mhúinteoir ábhartha gach eachtra atáthar a fhiosrú a chur in iúl don príomhoide.
- I gcásanna go gcinneann an múinteoir ábhartha gur tharla iompraíocht bhulaíochta, ba chóir teagmháil a dhéanamh le tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) na bpáirtithe go luath d'fhonn an tarlúint a chur in iúl dóibh agus míniú a thabhairt ar na gníomhartha a bheifear a dhéanamh (agus tagairt á déanamh do bheartas na scoile).
- Má dhearbhaíonn an múinteoir ábhartha nár tharla eachtra bhulaíochta cuirfean an cás ar aghaidh chuid an Príomhoide & an Leas Príomhoide chun cinneadh a dhéanamh.
- Cuirfean cinneadh an Príomhoide & an Leas Príomhoide ar aghaidh chuig na tuismitheoirí cuí & déanfar tuairisc den chinneadh.
- Coiméadfar gach eolas faoin eachtra i bhfilltéal gan mharcáil sa chaibinéad comhad i oifig an príomhoide. (Ní mór machnamh cuí a dhéanamh ar an áit a gcoinnítear na cuntais, orthu siúd a mbeidh teacht acu orthu agus ar an bhfad ama a choinneofar iad. Ba chóir cinntí a dhéantar faoi chuntais a choinneáil a bhreacadh síos sa beartas seo).

Smachtbhannaí

Mar atá ráite, is é an príomhaidhm a bhaineann le bhulaíocht a fhiosrú agus a láimhseáil ná ceisteanna a réiteach agus an caidreamh idir na páirtithe a shlánú, a oiread agus is féidir (seachas milleán a leagan ar dhuine). Mar sin, tugfar seans don té atá i mbun an iompair bhulaíochta labhairt go hoscailte faoin eachtra. Má tá an páiste ionraic agus má shíníonn sé/sí conradh ag geallúint nach ndéanfaidh siad ionsaí nó bagairt ar pháiste ar bith riamh arís, beidh an páiste sin saor ó smachtbhannaí agus drochthoradh.

Áfach, Creideann muid i nGaelscoil na Mí gur fíor-dhrochiompar í an bhulaíocht agus i ndiaidh an chéad chruinniú leis an bPríomhoide má leanann an iompair bhulaíocht ar aghaidh caillfidh an páiste an sábháilteacht a bhaineann leis an bproiséas 'gan locht' agus cuirfean pointe 6 ón gcód iompair na scoile i bhfeidhm láithreach.

6. Seoladh chuig an bpríomhoide- cruinniú foirmeálta leis na tuismitheoirí.
7. Seoladh chuig an bpríomhoide - nóta abhaile agus ar ais sínithe.
8. Smachbhannaí níos dáiríre fós -fionraíocht san aireamh.

- Ní mór a chur in iúl go soiléir do gach rannpháirtí (gach tacar daltaí agus múinteoirí/caomhnóirí) i gcás ar bith a gcaitear smachtbhannaí araíonachta a chur i bhfeidhm gur ceist phríobháideach atá ann idir an dalta a bheidh faoi smachtbhanna, a t(h)uismitheoir(i)/c(h)aomhnóirí agus an scoil;

Straitéisí Idirghabhála Seanbhunaithe

- Agallaimh idir an múinteoir agus gach dalta
- Comhaontuithe idir daltaí a idirbheartú agus iad a leanúint le próiseas monatóireachta. Is féidir é seo a dhéanamh ar bhealach neamhfhoirmiúil nó a chur i bhfeidhm trí phróiseas idirghabhála níos struchtúrtha
- Oibriú le tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) chun tacú le hidirghabhálacha scoile
- Cuir chuige Gan Milleán
- Am Ciorcail
- Agallaimh Athshlánúcháin
- Comhdháil Athshlánúcháin
- Ceistneoirí sochghraim a chur i bhfeidhm
- Piar-idirghabháil sa chás go ndearnadh oiliúint chuí

Gníomh leantach

Agus cinneadh á dhéanamh ar déileáladh go cuí agus go leordhóthanach leis an gcás bulaíochta, ní mór don mhúinteoir ábhartha, agus breithiúnas gairmiúil á thabhairt aige/aici, na cúinsí seo a leanas a ghlacadh san áireamh:

- An bhfuil deireadh tagtha leis an iompraíocht bhulaíochta;
- An bhfuil ceisteanna idir na páirtithe réitithe, a oiread agus is féidir;
- An bhfuil caidreamh idir na páirtithe slánaithe, a oiread agus is féidir;
- Aiseolas ar bith a fuarthas ó na páirtithe rannpháirteacha, óna dtuismitheoir(i)/a gcaomhnóir(i) nó ó príomhoide nó leas-phríomhoide na scoile.
- Ba chóir cruinnithe leantacha ar leithligh a shocrú leis na páirtithe leasmhara féachaint an bhféadfaí iad a thabhairt le chéile tráth níos déanaí má bheidh an dalta a d'fhulaing an bhulaíocht réidh agus toilteanach.

I gcásanna gur dóigh le an múinteoir ábhartha nár déileáladh go cuí ná go leordhóthanach leis an iompraíocht bhulaíochta laistigh de 20 lá scoile tar éis dó/di a chinneadh gur tharla iompraíocht bhulaíochta cuirfear ar aghaidh chuig an mBord Bainistíochta é.

I gcás nach mbíonn tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) sásta gur dhéileáil an scoil leis an gcás bulaíochta de réir na ngnásanna seo, ní mór gnáthaimh ghearáin na scoile a chur in iúl do na tuismitheoir(i)/caomhnóir(i), mar is cuí.

I gcás gur bhain an/na tuismitheoir(i)/caomhnóir(i) leas as gnáthaimh ghearáin na scoile agus nach bhfuiltear sásta fós, ní mór don scoil a chur in dóibh go bhfuil an cheart acu gearán a dhéanamh leis an Ombudsman do Dhaltaí.

Ag tuairisciú don Bhord Bainistíochta

Ag gach cruinniú boird tabharfaidh an Príomhoide tuairisc don bhord ag cur síos ar:

- Uimhir na heachtraí bhulaíochta a cuireadh faoi bhráid an Príomhoide/Leas Príomhoide ón gcruinniú deireanach.
- Deimhniú go bhfuil gach eachtra á fhiosrú de réir beartas frith-bhulaíochta na scoile.

a) Seo a leanas clár tacaíochta na scoile do dhaltaí a ndearnadh bulaíocht orthu:

- Na heachtraí a phlé leis na daltaí a fhulaingíonn an bhulaíochta, miniú dóibh nach raibh siad ag insint scéalta agus go dtacaíonn a ngníomhaíochtaí le páistí eile. Cuirfear i gcuimhné dóibh gur gá leo rud ar bith eile a tharlaíonn nó a fheiceann siad a insint don mhúinteoir ábartha.
- Déanfaidh an Múinteoir & an Príomhoide seic go minic ar an bpáiste le cinntiú go bhfuil gach rud i gceart leo i ndiaidh an eachtra.
- Rachaidh an múinteoir ábartha i dteagmháil leis na tuismitheoirí go rialta le cinntiú go bhfuil gach rud tar éis socrú síos.
- Ba chóir do dhaltaí a thuiscint nach mbíonn aon fhinnéithe gan locht ann agus gur chóir gach iompraíocht bhulaíochta a chur in iúl do mhúinteoir.
- Bíonn tacaíocht de dhíth ar pháistí a bhíonn i mbun na hiompraíochta bulaíochta chomh maith agus ba chóir teagmháil rialta a choinneáil idir an scoil agus teaglaigh na páistí sin.
- Cuirfear gach tacaíocht agus deis in-scoile ar fáil do dhaltaí a fhulaingíonn an bhulaíocht chun páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí a leagtar amach chun a bhféinmhuinín a mhéadú, cairdeas agus scileanna sóisialta a fhorbairt agus seasmhacht a láidriú.
- Má bhíonn comhairleoireacht nó tacaí breise de dhíth ar dhaltaí, déanfaidh an scoil a dícheall dul i gcomhairle leis na gníomhaireachtaí cuí chun é sin a eagrú.

b) Maoirseacht agus Monatóireacht Éifeachtach ar Dhaltaí

Deimhníonn Bord Bainistíochta Gaelscoil na Mí go bhfuil cleachtais agus beartais chuí mhaoirseachta agus monatóireachta i bhfeidhm chun iompar bulaíochta a chosc agus chun déileáil leis agus chun idirghabháil luath a éascú más féidir.

c) An Ciapadh a Chosc

Deimhníonn an Bord Bainistíochta go ndéanfaidh an scoil, de réir a oibleagáidí faoin reachtaíocht chomhionannais, gach beart is indéanta go praiticiúil chun daltaí agus baill foirne a chosaint ar chiapadh gnéasach agus ar chiapadh ar aon cheann de na naoi bhforas, mar atá inscne lena n-áirítear trasinscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, treoshuíomh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine nó ballraíocht den Lucht Siúil.

Ghlac an Bord Bainistíochta an beartas seo an _____ [dáta].

Tá an beartas seo ar fáil do phearsanra na scoile, foilsíodh é ar shuíomh Gréasáin na scoile (nó mura bhfuil suíomh ag an scoil, tá sé ar fáil ar shlí eile do tuismitheoirí agus do dhaltaí ar iarratas) agus do Chumann na dTuismitheoirí (más ann dó). Cuirfear cóip den bheartas seo ar fáil don Roinn agus do phátrún na scoile má iarrtar é.

Athbhreithneoidh an Bord Bainistíochta an beartas agus a fheidhmiú uair amháin i ngach scoilbhliain. Cuirfear fógra scríofa gur athbhreithníodh beartas frithbhulaíochta na scoile ar fáil do phearsanra na scoile, foilseofar é ar shuíomh Gréasáin na scoile (nó mura bhfuil suíomh ag an scoil, cuirfear é ar fáil ar shlí eile do thuismitheoirí agus do dhaltaí ar iarratas) agus do Chumann na dTuismitheoirí (más ann dó). Cuirfear taifead den athbhreithniú agus a thoradh a chur ar fáil don phátrún agus don Roinn, leis, má iarrtar é.

Sínithe: _____

Sínithe:

(Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta)

(Príomhoide)

Dáta: _____

Dáta:

Dáta an chéad athbhreithnithe eile: _____

Samplaí d'Iompraíochtaí Bulaíochta

<p>Iompraíochtaí a bhaineann le gach saghas bulaíocht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ciapadh bunaithe ar cheann ar bith de na naoi bhforas sa reachtaíocht comhionannais e.g. ciapadh gnéasach, bulaíocht homafóbach, bulaíocht chiníocht, etc. • Forrántacht fhisiciúil • Damáiste do mhaoin • Leasainmneacha a ghlaoch • Cleithmhagadh • Pictiúir, focail i scríbhinn, nó ábhar eile a tháirgeadh, a thaispeáint nó a scaipeadh atá dírithe ar dhuine eile a imeaglú • Graifítí maslach • Sracadh (extortion) • Imeaglú • Gothaí maslaitheacha nó gáirsiúla • 'Amharc' faoi leith • Cur isteach ar spás pearsanta • Meascán de na cinn a luaitear.
<p>Cibearbhulaíocht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tromaíocht: Ráflaí, bréaga nó biadán a scaipeadh chun dochar a dhéanamh do cháil duine eile • Ciapadh: Teachtaireachtaí oilc, suaracha nó gáirsiúla a sheoladh chuig duine go leanúnach • Pearsanú: Teachtaireachtaí maslaitheacha nó forrántacha a phóstáil faoi ainm duine eile • Gríosadh: Úsáid a bhaint as focail gháirsiúla nó ghríosaitheacha chun troid ar líne a spreagadh • Cleasaíocht: Dallamullóg a chur ar dhuine eolas pearsanta a roinnt agus an t-eolas sin a úsáid ar líne ina dhiaidh sin • Sceitheadh: Eolas nó íomhánna rúnda a phostáil nó a roinnt • Leithcheal: Leithcheal a dhéanamh ar dhuine ó ghrúpa ar líne d'aon ghnó • Cibear-stalcaireacht: Ciapadh agus tromaíocht leanúnach a fhágann go mbíonn eagla a b(h)eatha/a s(h)ábháilteachta ar duine • Glao tostach gutháin/gutháin phóca • Glao maslach gutháin/gutháin phóca • Teachtaireacht téacs mhaslach • Teachtaireacht ríomhphoist mhaslach • Cumarsáid mhaslach ar líonraí sóisialta e.g. Facebook/ Ask.fm/ Twitter/You Tube nó ar chonsóil chluichí • Ráitis/Blaganna/Pictiúir mhaslacha idirlín • Postálacha maslacha ar cineál ar bith teicneolaíochta cumarsáide
<p>Iompraíochtaí bunaithe ar Aitheantas Lena n-áirítear aon cheann de na naoi bhforas idirdhealúcháin a luaitear sa Reachtaíocht um Chomhionannas (inscne lena n-áirítear trasinscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, claonadh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine agus toisc gur den Lucht Taistil iad).</p>	

Homafóbach agus Trasinscne	<ul style="list-style-type: none"> • Ráflaí a scaipeadh faoi chlaonadh gnéasach duine • Tathant ar dhuine a bhfuil claonadh gnéasach difriúil aige/aici • Leasainmneacha a ghlaoch, e.g. aerach, casta, lúbtha, a úsáidtear chun caitheamh anuas ar dhuine • Imaglú fisiciúil nó ionsaí • Bagairtí
Cine, náisiúntacht, cúlra eitneach agus ballraíocht de phobal an Lucht Taistil	<ul style="list-style-type: none"> • Idirdealú, réamhchlaonadh, ráitis nó maslaí a bhaineann le cine, náisiúntacht, cultúr, aicme shóisialta, creideamh, cúlra, eitneach nó an Lucht Taistil • Leithcheal de bhun aon cheann acu seo thuas
Caidreamhach	<p>Is éard atá i gceist anseo caidrimh a mhí-ionramháil mar bhealach chun bulaíocht a dhéanamh. Ar na hiompraíochtaí tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biadán maslach • Leithcheal agus aonrú • Neamhaird • Leithcheal ó ghrúpa • Cairde a bhaint de dhuine • 'Bitseáil' • Ráflaí a scaipeadh • Rún a sceitheadh • Caint sách ard le go gcloisfeadh an t-íobartach í • 'Amharc' faoi Leith • 'nerd' a úsáid le cur isteach ar dhuine.
Gnéasach	<ul style="list-style-type: none"> • Ráitis nó tadhall gnéasach míchuí nó gan choinne • Ciapadh
R i a c h t a n a i s S p e i s i a l t a Oideachais, Míchumas	<ul style="list-style-type: none"> • Leasainmneacha a ghlaoch • Tathant ar dhaoine eile mar gheall ar a míchumas nó riachtanais foghlama • Teacht i dtír ar leochaileachtaí daltaí eile agus ar a gcumas teoranta bulaíocht a aithint agus iad féin a chosaint • Teacht i dtír ar leochaileachtaí daltaí eile agus ar a gcumas teoranta cúinsí sóisialta agus leideanna sóisialta a aithint agus iad féin a chosaint. • Athris a dhéanamh ar mhíchumas duine eile • Ceap magaidh a dhéanamh de dhaoine eile